

- Bate piatrare, dăltuiește și nu mai lăcrima ca o muiere din cele slabe! Mă vezi pe mine că plâng?

Of, tare mai seamănă slovele tale de piatră cu oasele albite ale celor stinși!

Să învețe piatra asta povestea lui Stroe și să o spună tuturor celor ce se vor petrece peste aceste pământuri, până la capătul veacurilor!

Ca mâine ne vom trece și noi. Eu, mai acum, tu, peste mulți ani, că doar ești mai tânăr și în putere, dar până ni s-or închide ochii, să pomenim pe bunul meu Stroe între cei drepți, că mult bine a făcut neamului nostru!

Bate piatrare! Și spune așa: „*Iară jupânul Stroe, atâta nevoe pre creștini văzând, stătu împotriva tătarilor de să lovi cu cumnatul hanului și-l junghie pre tătar. Și dintr-acel război să răni la obraz și peste trei săptămâni să tâmplă moarte, în luna lu' octovrie 2 zile, văleato 7110. Și nu fu pre voe cânilor de tătari! Dumnăzeu să-l 'erte!*”

Tare mai seamănă slovele tale de piatră cu oasele albite ale celor duși! Mi se face rece când le văd cum prind trup din mâna ta și știu că ușor nu ne va fi să ducem la capăt ce am jurat! Dar tu să nu te sperii, să stai aici lângă mine până isprăvești! De veninul diavolilor care dau târcoale sufletului, când

trece dincolo, or să ni s-arate năluciri de foc și tare multe grozăvii. Atunci să te uiți către mine și să zicem de-odată:

*Tatăl Nostru Care ești în ceruri,
Sfințească-se numele Tău,
Vie Împărăția ta Facă-se voia Ta,
Precum în Cer așa și pe pământ!
Pâinea noastră cea spre ființă
Dă-ne-o nouă, Doamne,
Și ne iartă nouă greșalele noastre,
Precum și noi iertăm greșitilor noștri!
Și nu ne duce pre noi în ispită,
Și ne izbăvește de cel viclean!
Amin!*

Da, piatrare, așa se cade, să punem început bun la orișice lucrare. Și tot vorbele astea sfinte ne vor ține în pază când ne va fi mai greu!

Iar, dacă ți se vor lega gura și mâinile, să taci, coala lângă mine, cu ochii spre Icoanele Mari Împărătești. Dar de fugit să nu fugi, că nu se cade să necinstim cu frica noastră viața unui așa viteaz fără seamăn!

- Adevărat, Jupâneasă Sima, Pustia nu are vămi!
Doar Cerurile au.

Duhurile necurate năvălesc pe pământ fără stavilă și nu se sfiesc să dea buzna chiar în Sfânta Biserică, dacă nu găsesc aici strajă de rugăciune

limpede și trudă curată a sufletului către Dumnezeu.

Lasă-le să vie! Eu n-am să fug, n-avea teamă!

De când m-am ridicat mărișor, am tot tânjit să merg și eu la oaste ca toți bărbații. Mihai Vodă nu m-a primit și, oricât m-am rugat de el și de căpitanii oștirii noastre, au ținut-o pe a lor: că rostul meu nu e să pier cu sabia în mâna, ci să duc meșteșugul tatei mai departe, să învăț și pe alții să scrie în piatră. Mare rușine mi-au făcut! De parcă nu puteam să merg ca oamenii întregi la oaste și apoi să cioplesc lespezi, cruci sau ce-o mai fi vrut Domnul Mihai?!

Măcar în ceasul ăsta, când e prea târziu, să mă arăt și eu vrednic!

- Să nu vorbești cu păcat, pietrare! Vodă nu te-a făcut de rușine. El nu s-a gândit nici la dumisale, nici la tine, nici la netoții care atâta au mai răs și te-au nedreptățit crezându-te un fricos fără de vlagă. Mihai și Stroe și frații mei ceilalți, cu toții au gândit doar la creșterea țării, la vremurile ce au să vină după ce războaiele se vor sfârși. Să avem și noi beserici 'nalte și căși frumoase, înflorate de tine și de ucenicii tăi! Este har de la Dumnezeu să poți preface piatra în cleștar!

- Să se sfârșească războaiele, jupâneasă? Să fie adevărat că va veni și vremea ceea? Oare când ne vor lăsa mai marii lumii în pace?

În trecerea lui pe pământ, omului îi este scris să

cioplească și crucile părinților, și leagănul copiilor. Așa ne este dat! Numai smintiții se răzvrătesc împotriva Legii.

Dar nu este scris să cioplem arc sau sulițe, să meșterim scut mai îndărătnic decât fierul vrăjmașului.

Asta vine din răutatea omului, nu din rânduiala Lui Dumnezeu. Dar cine să mai priceapă? Parcă întreg neamul omenesc și-a pierdut mințile și se tot războiește până o să pierim cu toții, buni sau răi, laolaltă!

- Cine mai știe, pietrare? Poate năvălirile se vor sfârși când nu va mai fi nimic de luat din Țară. Dar asta va fi peste prea multă vreme! Se va scurge noian lung de veacuri și noi nu vom mai fi nici în amintirea oamenilor de atunci.

- Cu dreptate grăiești, jupâneasă! Pământurile ne sunt bogate, Dumnezeu ne-a dat cât să trăiască zece neamuri, nu doar al nostru! Iar asta stârnește încoace lupii nesătui din toate zările.

Așa a fost și acum cu tătarii lui Ghazi Ghiray.

- Așa a fost... Așa am prins de la părinți și de la bunici, așa au trăit și ei, sărmanii. Lupte și jale și iar război și iar îngropăciuni și prea puțină tihnă!

- Tihnă... Of, jupâneasă Sima, ce-o mai fi și aia? Poate alții prin împărățiile din Apus, departe de păgânii ce ne bat mereu în poartă cu iataganele lor

ce căta la război. Grozăviile de acolo nu e bine să le poarte în vise cele ce nasc prunci! Spaimetele celea ar face solzi pe sufletele copiilor nenăscuți și s-ar sfârși lumea de răul celor zămisliți în așa neguri!

- Nu mă răbda inima să-l las singur, pietrare! Și singur a ajuns să lupte! Dacă aș fi fost acolo, aș fi călcat cuvântul dat tătarilor și l-aș fi săgetat pe Mârza, cumnatul Hanului, dinainte să înceapă lupta.

- Pe Mârza l-am văzut și l-am auzit cum, după atâta luptă și atâta moarte, s-a gândit, spurcatul, să iasă în fața oștirii lor și să cheme la luptă bărbătească pe cel mai viteaz dintre ai noștri. Era mare și puternic păgânul, era tânăr și mlădios ca un zmeu înghițitor de oameni. Românii s-au dat cu toții în lături și au privit către Stroe, ca spre unul pe care îl știau mai priceput în meșteșugul negru al războiului.

- E adevărat, pietrare, că nehibzuitul acela a râs de Stroe al meu?

- Nu te mira, jupâneasă Sima! Așa le ia Dumnezeu mințile celor trufași! Când i-a văzut părul alb, a răcnit cu scârbă că el nu se bate cu moșnegi și mai striga ca o cucuvaie că românii au ajuns de rușinea lumii dacă trimit la luptă așa bărbat trecut, că între junii noștri nu mai e niciunul cu inimă. Sălbaticii din spatele lui s-au pus și ei pe râs prostesc, dar au tăcut pe

dată când boier Stroe și-a mânat calul până în fața lor. Ședea acolo singur, departe de ai noștri, fără nimeni să-l apere, la trei pași de ordia tătarască.

Părul lui frumos, coborât mai jos de umeri, se zbătea zmucit de vânt ca un steag nălbit de vreme de parcă ar fi vrut Dumnezeu ca toți, creștini și păgâni, să-l vadă mai limpede pe cel care pentru cruce și pentru oameni își punea viața.

Și-au înghițit sudălmile și râsul, păgânii! Nu au știut ce să mai spună la așa curaj nemaiauzit.

Apoi Mârza, cu rânjetul șters de pe chip, a dat să-și tragă calul înaintea lui Stroe, să se salute, cum se cuvine unor viteji, și să înceapă lupta pe care el, prostul, o abătuse asupra sa.

Dar roibul tătarului s-a speriat de fierbințeala din ochii românului și a tras, a tot tras în lături, cât mai la fereală de pârjolul lui Stroe.

Într-un târziu, păgânul a descălecat și, de ciudă, a spintecat cu sabia bietul animal.

Stroe, împietrit la chip, a așteptat fără o vorbă, iar când tatarul a suit în șaua altui cal, a dat năvăla peste el și l-a tot izbit cu puterea lui urieșească de i-a zdrobit scutul și l-a aruncat jos și l-a călcat în copitele calului. Lovea și tatarul ca o găină tăiată, dădea fără noimă din mâini și din picioare, doar—doar de l-o opri cumva pe valah. Doar o zgârietură pe obraz a putut să-i facă. Atât. Apoi Boier Stroe l-a înșfăcat de ceafă, l-a târât până în fața Hanului și l-a sfârșit acolo. Au muțit tătarii cu totul și a fost rândul alor noștri să chiuie. Dar